

Orhon Yazıtları

Kül Tigin, Bilge Kağan, Tunyukuk

Talat Tekin

Orhon ırmağı yakınlarında bulunan Kül Tigin ve Bilge Kağan yazıtları ile Tunyukuk yazıtını içeren, yazıtlar üzerine ayrıntılı bir giriş ve sözlüğün de yer aldığı yeni bir çalışma. Genel okuyucu düşünülerek hazırlanan kitapta okuyuşu zorlaştıran yazıçevrimi işaretlerine yer verilmemiş, ayrıca noktalama işaretlerinin de yer aldığı metinde Eski Türkçe metinle çevirisi karşılıklı sayfalar halinde okuyucuya sunulmuş. Kitabın sonunda yazıtlara ve bulunduğu çevreye ait sekiz de resim yer almakta.

Orhon Yazıtları: Kül Tigin, Bilge Kağan, Tunyukuk. Talat Tekin, Simurg ya. İstanbul 1995, 128 s.

Türkmence-Türkçe Sözlük

Pof.Dr. Talat Tekin'in başkanlığında hazırlanan bu ilk Türkmence-Türkçe Sözlük 18 000'e yakın maddeyi içeriyor. Sözlüğün başında Türkmencenin genel özelliklerine yer veren bir de giriş yer almakta. Türkmenceye özgü uzun ünlülere maddenin hemen yanbaşıda ayraç içinde gösteriliyor. Türkologların, tarihçilerin ve Türkmenistan'la ilgilenenlerin yararlanabileceği temel bir kaynak.

Türkmence-Türkçe Sözlük, Hazırlayanlar: T. Tekin, M. Ölmez, E. Ceylan, Z. Ölmez, S. Eker, TDAD 18, Simurg yay., Ankara 1995, 728 s.

Ankara'da Sanat Kitabevi'nden,
İstanbul'da Sahaf Simurg'dan edilebilir.

CEMİL CAHİT GÜZELBEY'İN ARDINDAN

Suavi Aydın

Güzel bir Mayıs gününde güzel bir insanı daha kaybettik. Cemil Cahit Güzelbey, nadir olarak yetişen ve yöresine kendisini bağlayan içten bir sevgiyle akademik ciddiyette bir çalışma seviyesini birleştiren, bu hasletleriyle de çok az insanda görülebilecek bir üretkenliği sergileyen bir yerel tarihçi ve folklorcuydu. Meslekten bir tarihçi ve folklorcu olmamakla birlikte, şimdi örnekleri sıkça görülen, galatlara bulaşık bir popülizmin menkıbelerini yazan amatörlerden hiç değildi. Yöresinin toplumsal tarihinin en önemli belgelerini birer birer günışığına taşınmasıyla ve halkın günlük yaşamının en ince ayrıntılarını ilgilenenlerin dikkatine bıkmadan sunmasıyla meslekten tarihçiliğin ve halkiyatçılığın akademik kuruluşuna da düşmemiştir. İlgi yelpazesinde Şer'iye sicillerinden antik yerleşmelere, eşraf tarihinden divan edebiyatına, yöre mutfağından çevre sorunlarına kadar geniş bir konular ve sorular demeti vardı. Ayrıca otuz-otuzbeş yıl öncesinden başlayarak yerel dergi ve gazetelerde çölleşme tehlikesine dikkat çekmesiyle, çevresindeki orman ve su varlığının tükenişine tanıklık etmesiyle, Türkiye'de çevre hareketinin

öncülerinden biri olarak kaydedilmesi gerekenlerdendir.

Cemil Cahit Güzelbey'le ilk olarak *Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri* adlı çalışması ile tanıştım. Üç yıl kadar önce Antep Kalesi'nde Mustafa Akpolat'ın başkanlığında yapılacak kazı ve restorasyon çalışması için uygulanan bir ön hazırlık çalışmasına katıldığım da karıştırdığım yerel dergiler, Cemil Cahit Bey'in Antep ve çevresinin tarihine ve kültürüne dair derinlemesine bilgisi konusunda birçok örnekler sunuyordu. Böylelikle kafamdaki Cemil Cahit Güzelbey imgesi şekillenmiş oldu. Büyük ölçüde şehrine olan sevgisinin yüreklendirmesiyle giriştiği ve hiç bıkmadan ölümüne dek sürdürdüğü araştırmaları onu çok önemli bir yerel tarihçi ve folklorcu yapmaktaydı; belki de bilmeden bir "kentli" olma bilincinin simgelerinden olmuştu Güzelbey. Her eğitimli ve bilinçli Antep'li için Cemil Cahit Güzelbey adı neredeyse şehirle özdeşleşmiştir. Bu yüzden, çok sevdiği şehrinin yurttaşlarından olmamakla birlikte, hem bilimsel katkıları hem de değişik kişiliği bakımından asla es geçilemeyecek bir değer olan Cemil Cahit Bey'in ardından bir anma yazısı